

# Spelar historien någon roll?

Att vara kristen är att tro på historien. Så börjar en artikel i tidskriften *First Things* som jag nyligen läste:

Att vara kristen är att tro på historien.

Tänk på Bibeln. Alla de stora världsreligionerna har heliga böcker: Koranen, Bhagavadgita eller Konfucius analekter. Vad dessa heliga texter har gemensamt är att de i huvudsak är vishetslitteratur. De är samlingar av ädla läror som syftar till att hjälpa oss att leva etiskt och hitta rätt väg till fred eller lycka eller upplysning.

Bibeln syftar också till att göra människor visa. Men den gör mer ... Bibelns utgångspunkt är annorlunda jämfört med alla andra heliga böcker. De första orden är: ”I begynnelsen ...”<sup>1</sup>

Så är bollen i rullning. En historia har påbörjats, som sedan fortsätter att utvecklas dag för dag. Gamla testamentet handlar om historiska personer – Abraham, Mose, Rut, Ester, David, Daniel och många fler – som vandrar med Gud. Det handlar om ett folk, Israels folk, som Gud utvalt till att vara det folk genom vilket välsignelse ska komma till *alla* folk. Texterna i Gamla testamentet är fyllda av människor, historiska händelser, kungar och krig, namn, årtal och geografi.

---

1. Charles Chaput, *Renewing the Church, Converting the World. First Things*, sept 2007. Länk: <http://www.firstthings.com/onthesquare/2007/09/renewing-the-church-converting>

Historien fortsätter in i Nya testamentet. När evangelisten Lukas ska introducera Jesu verksamhet namnger han sju personer, fem platser, fyra ämbeten och ett årtal!

Under femtonde året av kejsar Tiberius regering, när Pontius Pilatus var ståthållare i Judeen, Herodes tetrark i Galileen, hans bror Filippus i Itureen och Trachonitis och Lysanias i Abilene, och när Hannas och Kajafas var överstepräster ...<sup>2</sup>

Det går inte att vara kristen utan att tro på historien. Tänk på den apostoliska trosbekännelsen: förutom Jesu namn innehåller den ytterligare två namn på historiska personer – Maria och Pontius Pilatus. Kristen tro hör obönhörligen ihop med en ung kvinna från Nasaret, en hårdför romersk ståthållare i Jerusalem och de historiska händelser som band dem samman.

Som artikeln i *First Things* uttryckte det:

Kristen tro innebär att man tror specifika saker om historien och om vår plats i den. Vi bekänner oss inte bara till inkarnationen. Vi säger att vi tror att Gud blev människa vid ett speciellt tillfälle och på en speciell plats. Pontius Pilatus och Maria nämns vid namn i trosbekännelsen. Referensen till Maria, hans mor, garanterar hans mänsklighet, och referensen till Pilatus, som dömde honom till döden, garanterar hans historicitet.<sup>3</sup>

Kristen tro är inte fluffiga idéer i det blå eller oåtkomliga djupa mysterier; den handlar om något som hänt i vår historia. Det är inte universella principer eller andliga insikter som står i centrum. Nej, det handlar om *evangelium*, ursprungligen ett grekiskt ord som betyder *goda nyheter*. Något nytt och positivt har hänt!

---

2. Luk 3:1–2.

3. Chaput, *Renewing the Church, Converting the World*.

Kristen tro handlar om en enskild individ i mänskligheten – Jesus från Nasaret – som rörde sig på verkliga platser på jorden och umgicks med verkliga människor. Han föddes i Betlehem, växte upp i Nasaret, bodde i Kafarnaum som vuxen och avrättades i Jerusalem.<sup>4</sup> Huset som hans närmaste vän Petrus bodde i har man med stor sannolikhet hittat vid utgrävningar i just Kafarnaum.<sup>5</sup>

Kristen tro öppnar sig därmed för prövning. Den går att undersöka och dess anspråk kan utvärderas. Budskapet bygger inte på ett blint ”tro på det eller förkasta det”, utan det finns en inbyggd möjlighet att undersöka sanningshalten. Historikern John Dickson säger:

Kristen tro hävdar att den är grundad i historien. Till skillnad från de hinduiska texterna i Upanishaderna som fokuserar på individens sammansmältning med Brahman eller de buddistiska texterna i Tripitaka som betonar självet och lidandets utsläckande eller de muslimska texterna i Koranen som centreras kring frågor om vad underkastelse under Gud innebär, så handlar Nya testamentet om *en serie händelser* som ägde rum i Palestina mellan ca år 5 f Kr och år 30 e Kr. Detta gör kristen tro öppen – några skulle säga sårbar – för frågor ... Det är som om kristen tro lägger huvudet på huggkubben för offentlig granskning.<sup>6</sup>

Detta är viktigt: kristen tro är öppen och sårbar. Det ligger i dess natur av att vara goda *nyheter*. Om det inte har hänt – om Jesus inte har existerat eller inte har gjort anspråk angående sig själv eller om han aldrig uppväcktes från de döda – då får det konsekvenser. Om

---

4. För Kafarnaum, se Matt 4:13.

5. Se t ex James H Charlesworth, *Jesus and Archaeology* (Grand Rapids: Eerdmans 2006), s 49–50.

6. John Dickson, *The Christ Files: How Historians Know What They Know About Jesus* (Grand Rapids: Zondervan 2010), s 16.

förankringen i historien inte skulle finnas där, kräver anständigheten att den kristna kyrkan demonterar sig själv.